

NE GROENE SINXEN ¹⁾

PINKSTERVERHAAL UIT VLAANDEREN

door W. LAATSMAN

Lowietje keek ne keer naar de locht.

„Martha,” zei hij, „wijveke, 't wordt goed zulle. We krijgen ne groene Sinxen.”

Martha knikte met heur polkakopke en schelde voors aan heur patatten.

Lowietje stopte zijn pijpke met goeje eppelteere toebak, en keek aldeure naar de locht, die zonder ne spetteke zwert erin, boven zijn hoofde hing. In de wijdte klepte het klokske van 't Heilig Harte den vesper, en Martha, die het hoorde, trok ne kruiske met 't patattenmeske op heur borst. Lowietje nam zijn klakke ne schreefke van zijnen kop en schartte ne keer met zijn vingers achter zijn ooren. Dat deed hij aldeure als er ne eerbied veur 't geloof in zijn herte lag.

„Martha,” zei hij, „'t es anders komiek, die Sinxen. Het es ne hoogdag, die ik nooit heb kunnen verstaan. De paster klapt dan over Sinte Pieter en Jerusalem, over vierige tongen en den Heiligen Geest. Het es ne mirakelsch donkere historie zulle.”

Martha zuchtte ne keer. Diene Lowie had nu ook aldeure van die vremde vraagskens. Het kwam zeker, deur dat hij ne onkel ²⁾ had, die paster was in het Fransche.

„Ge zijt ne zot,” zei zij, „om doarover te peinzen. Doe gij moar oe plichten, gelijk ne christenmensch. Al dat peinzen breekt oe nog ne keer den kop en 't herte.”

Lowietje zweeg. Tegen 't wijf kost hij nooit op in de redenatie. De eppelteere toebak zwierde om zijnen kop en zijn oogskens keken deur den zwenkelden welm heene, noar 't Kruis op de parochiekerke, dat fonkelde in 't stervend zonnlicht van den dag. En toen:

„Wijveke, 'k geef ne frankske van mijnen ermoe, als ik kost te weten komen, waarom onze lieven Heere, die Sinte Pieter zoo geerne es blijven zien? Diene mensch had Hem op 't herte geschupt veur Pilatus en in den hof, en toch es hij den eersten paus geworden. Het es ne mirakel, doar!”

„Dat es nog te bezien,” antwoordde Martha, terwijl zij heur schabbe ³⁾ afklopte; „ze zeggen dat hij nooit ne paus es geweest.”

Lowietje verschoot; zijn pijpke viel bijkans uit zijnen mond en hij keerde zich omme en keek zijn wijveke met groote oogskens aan: „Hoe weet gij datte?” vroeg hij. „Gij die pourtant nooit over die affaires peinst!”

„Van diene spekkenkooper ⁴⁾ op de merkt, gij weet wel, diene Genteneere. Ik heb het hem hooren zeggen, ne weekske geleen.”

„Hum,” gromde Lowietje, „den diene. Zijn spekken deugen anders niette zulle. D'r zit geen boerenboter in. Zeg het hem, voor mijn part.”

Hij liep het hoveke deure en den steenweg op; schuifelde ⁵⁾ zijn gedachten de lochten in.

Op Sinxendag wandelde de processie om de parochiekerke heene. Lowietje lag op zijn knieën op den hoek van 't pleintje, en de kroalkens van zijne paternoster gleden devoot deur zijn vingers. Zijn oogen zagen de witte maagdekens met heur zwierende blommen, de kerkzangers in hun koorhemden en de pasters in hulder goudbestekten stoulen. Boven dat alles uit, zwierde 't klokkengebied der kerke dwers over de lofpsalmen heene, over den wierookwelm en den geur der brandende keersen.

Hoog op de stake, droeg 't gilde van de gaaischieters, het beeldeke van hulder patroon, Sinte Pieter. Het zonlicht vlemde op 't vervuilde postuurke ⁶⁾, dat, al meer dan honderd joarkens oud, aldeure in den smook en den welm van 't schutterszoalke stond. Op eenen keer peinsde Lowietje weer aan de historie van Sinxen. Dat kwam, deurdat hij Sinte Pieter zag wiebelen op de stake, boven de koppen der schutters. Hij hoorde als het ware weer de stemme van den paster klappen over den eersten Sinxendag in Jerusalem, toen die vierige tongen waren neërgedaald op de koppen der menschen. Of ze toen ook ne processie hadden gelooopen... of niette?...

„Hé manneke, blijfde gij doar liggen?” riep ne stemme achter zijn rugge, en tegelijkertijd sloeg ne ferme hand hem op de schoer. Lowietje ontwaakte uit zijn gepeins en zag, dat de processie al den hoek om was.

„'k Had het niet gezien,” zei hij, en stond op, keek den kadee ⁷⁾ ne keer aan, die op zijn schoer had geklopt. Het was den spekkenkooper van de merkt, die neffens hem stond, met zijn leutig wezen en ne twinkel in zijn oogskens.

„Dat ik oe hier zie,” riep Lowietje, „ik zat doar ne momentje geleen oan oe te peinzen, toen de processie veurbijging. Zeg ne keer, serieus, es diene Sinte Pieter, ne heilige geweest of niette. En die vierige tongen op zijnen kop? Op Sinxen? Es dat woar geweest?” — De spekkenkooper lachte niet meer, moar wierd op eenen keer heel serieus.

„Dat kan ik oe hier niet explikeeren,” zei hij, „loaten wij in oe huizeke goan, om er over te klappen.”

Lowietje antwoordde niet. Hij keek noar de kerke-deuren, die wijd open stonden en waardeure de dra-peaux van de processie binnentrokken. Martha, met de vrouwencongregatie, liep justement de steenen trappe op, met ne keerske in heur handen.

„Spekkenkooper,” zei hij, „het goat niet zulle. Ik moet 't wijf achterna. Hij liep ne paske het pleintje op, moar de spekkenkooper greep hem aan den erm en zei: „Hoor ne keer, kameraad, veur ne serieuze historie moede niet wegloopen zulle. Oe leven es er mede gemoeid.”

„Mijn leven?”

„Joa, op dezen Sinxendag.”

D'r schoot ne brok in Lowietje zijn keele; hij had aldeure zoo'n zorg veur zijn leven, zijn vader zaliger was zoo juist gestorven en zijn moederke was moar effen dertig geweest...

„Loat ons klappen,” zei hij, „moar in 't café, bij ne pinteke bier, 'k zij zoo verschoten van oe.”

De spekkenkooper aarzelde effekens; moar hij keerde zich na ne momentje omme en zei: „Volg mij, Lowietje. In de „Zwerte Kater” heeft de kastelein ook al ne keer noar Sinxen gevraagd. 't Goat in eenen moeite deure —”

Zij liepen 't pleintje over en 't cafeetje in. Gust, de kastelein zat veur zijn tafelke de gazette te lezen en keek heel verwonderd op, dat Lowietje bij hem ne pinteke kwam pakken en niet, gelijk gewoonlijk zijn doen was, bij madamke op den hoek.

„'t Zal oe ne pinteke geven als de nog nooit gedronken hed,” zei hij met ne lachske; „versch uit 't vaatke. Hedde de processie gezien? 't Was ne schoone hè. Joa, onze paster verstoat datte zulle. In processies es hij ne pikeur. En zoo rap ne messe lezen als hij, kan er geen enen in heel de contrije.” ⁸⁾

Ze zaten om het tafelke en de spekkenkooper schartte ne keer op zijnen kletskep en toen:

„Zie ne keer, kastelein, Lowietje wilde ook ne keer

PINKSTEREN IN HET ZWARTE WOUDE

over den Sinxen klappen, en gij hed ook die historie op 't herte hê?"

Gust sloeg met den vuist op tafel en gromde in zijn keele: „Dat es waar ook. Luister ne keer: Sinxen es schoone veur de kerke, 't brengt cens op. 't Es schoone veur de neringdoenden: de menschen drinken ne keer ne pinteke meer. Dat es alles woar. Moar, 't es ne leugenfeeste. Dat heb ik aldeure gezeid. Eerstens: diene Petrus, zoonne deugniet zal veur onzen lieven Heere op Sinxen geklapt hen? Nooit. En dan die vierige tongen? Nooit. Voila, dat es mijn gedacht. Santé!" —

Hij klapte met zijn bierglas op tafel, en dronk het in eenen slok leeg van koleere. Hij wierd er rood en peers van en zette met ne klap het leege pintglas op tafel en toen: „Nog ne keer, 't es ne leugen."

De spekkenkooper trok zijn schoer op. Hij keek den kastelein ne keer aan en Lowietje, die zich op zijn gemak zette. Toen zei de Genteneere: „Zoo, es het ne leugen? Moar 't stoat beschreven in den Boek. Den Boek van God, en God schrijft geen leugens neere."

De spekkenkooper vertelde de historie van Sinxen. Hij klapte over Petrus, die met ne berouwvol herte tot Jezus was gegoan, en hoe Jezus iederen mensch, die vol berouw tot Hem komt, niet weeromstoot in de miseere, maar wil opheffen tot ne rechtveerdig mensch in Hem. En deur die rechtveerdigmaking in Jezus Christus, was Petrus geworden de held van den Sinxendag; de apostel die veur duizenden dierf te klappen over zijnen Meester. Zoo was de Heilige Geest uitgestort geworden in al die herten, die vol geloof hadden gestoan op dienen dag.

Zoo had Lowietje nog nooit ne mensch hooren klappen, en Gust verschoot er danig van en liep van consternatie achter den toog om ne pinteke te pakken.

„'t Es of de het ziet," zei hij, „regelrecht ziet met oe oogen. Gij kunt klappen zulle!"

„Moar diene Heiligen Geest?" vroeg Lowietje. „Woar es den diene gebleven?"

„Die es hier," zei de Spekkenkooper met ne ferme stemme.

„Hier!" Lowietje kost het niet helpen, moar hij keek 't café rondomme. Hij zag niette. Geen vierige tongen... niette. Hij dierf niet te zeggen: Ge liegt, moar in zijn herte...

„Serieus," zei de spekkenkooper, „de Heilige Geest es ook hier. Luister: oe herten hen verlangd om iets te hooren over God, over onzen lieven Heere, over den Sinxendag, over het Evangelie. Dat verlangen hedde niet van oe zelvrs zulle, moar dat heeft God in oe herte gestuurd. En als er twee of drei menschen met hulder ziele over dat Evangelie klappen en luisteren, dan es God met Zijnen Heiligen Geest in hulder contrije. Dan zitten de vierige tongen niet boven hulder kop, moar in hulder herte. Sinxen moede vieren met oe herte."

De spekkenkooper zweeg. Lowietje verstond hem moar half en de kastelein kost de woordekens heel te goar niet begripen. Moar zij zagen gelijk ne vier vlemmen in de oogen van den Genteneere; 't smet als het ware zijn stroalkens ook in hulder herte, en zoo op eenen keer boog Lowietje zijn hoofde over het tafelke heene en zei met ne schorre stemme: „Spekkenkooper, 't es niet te verstoan zulle, moar 'k gevoel, dat ik ne... ne... vuile Petrus zij, 'k heb God aldeure veur ne leugeneere uitgemoakt deur Hem niet te gelooven, wat moet ik doen..."

Hij liet het hoofde op zijn ermen vallen; 't pintglas kletste om over de tafel en het bier drupte over den

vloer. Buiten sloegen de parochieklokken hun laatste klanken in de locht en 't zonneke vloagt in volle stroalkens deur de ruiten.

„Bidden!" zei de spekkenkooper „en knielen... bidden, anders niette."

„Zoo ne schoone Sinxendag," zei Martha, terwijl zij 't kaffeewater in den ketel schonk. „En zoo ne schoone processie. Het es ne schande, datte gij niet noar de kerke zijt geweest. Zoo in 't café zitten op ne hoogdag. En dan nog bij Gust, in den Zwerten Kater. Es 't bier bij Madamke niet goed meere veur oe?"

Lowietje keek heur regelrecht in de oogen, en toen: „'k Heb er met den spekkenkooper geklapt over Sinxendag. Martha, Sinxen es ne schoone hoogdag zulle, schooner dan datte gij wel peinst, moar ge moet hem vieren geliek Sinte Pieter hem gevierd heeft. Wat zegde, in 't café? Neen zulle, moar met ne herte dat door onzen Heere gerechtveerdigd es veur God..."

„Zijde zot geworden?" vroeg Martha, met ne angst in heur stemme. „Zoo ne geklap zij ik van oe niet gewend! Of hedde ne pinteke te veel op?"

Toen opeens schoot Lowietje in ne lach, hij moest peinzen over den spekkenkooper, die uit den Boek had gelezen, na het bidden om het tafelke heene; en hoe ze in de historie van Sinxen ook hadden gezeid: „diene Petrus es zat!"

„Wijveke," zei hij, „dat hen ze van Sinte Pieter ook gezeid, moar ik kan het niet helpen zulle, dat er zoo ne groene Sinxen in mijn herte es gekomen, 't zonneke vlemt er in, 't es ne mirakel, doar!"

1) Pinksteren; 2) oom; 3) schort; 4) spekken = zuurtjes; babbelaars; 5) fluiten; 6) beeldje; 7) man; 8) streek.

ONZE PUZZLE-HOEK

De verborgen adressen, gevraagd in No 32 (bladz. 400), zijn: **Bloemendaal, Lichtenvoorde, Sterkenburg, Hilvarenbeek.**

PRIJSRAADSEL

Dezer dagen maakten we een tocht door de bollenstreken. In de nabijheid van Haarlem werd onze aandacht getrokken door een bloemperk, kunstig van aanleg en uiterst fraai van kleur.

Toen we den ontwerper van dit kunststuk complimenteerden met het bereikte resultaat, informeerden we hoeveel bloembollen voor dit perk waren gebruikt.

„Niet zoo heel weinig," was het vrij negatieve bescheid.

„Twee honderd?" raadden we.

„Neen, wel iets minder. Reken maar uit. Toen we de zending hier ontvingen, hebben we de bollen eerst in rijen van twee gelegd, maar toen schoot er één over.

Daarna in rijen van drie, bleven er twee over.

Vervolgens in rijen van vier, restant drie.

Geprobeerd in rijen van vijf, weer een overschot van vier.

Toen rijen van zes gelegd, we bleven er met vijf zitten.

Tenslotte in rijen van zeven gesorteerd kwamen we uit!" Wij zijn aan 't rekenen getrokken en konden inderdaad vaststellen, hoeveel bollen in het bed „verwerkt" waren.

Zijn onze lezers daar eveneens toe in staat?

Voor de inzenders van goede oplossingen (welke voor 1 Juni a.s. bij voorkeur op briefkaart worden ingewacht bij de redactie, Dunne Bierkade 17, Den Haag) worden als prijzen beschikbaar gesteld

Vijf gebonden boekwerken.